

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dumitru Braniște, cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 2rac-70/23

NR. PIGD 2-21042150-01-2rac-03052023)

Examinarea superficială a cauzei.

Instanța de apel a invocat aplicarea în speță a prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, fără a elucida și analiza circumstanțele stabilite, precum și obiectul care a fost soluționat anterior. Or, prin prisma art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele care sunt considerate dovedite în cadrul litigiului precedent și pentru care există interdicția redeschiderii, se exclud de la examinarea repetată.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud: E. Silivestru,
Curtea de Apel Chișinău, jud: V. Cotorobai, A. Braga, A. Malî,

15 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 19 martie 2021, Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni (în continuare O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A.) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni (în continuare C.A. „Asterra Grup” S.A.), intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dumitru Braniște, cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că, prin hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, dosarul civil nr. 25-98/17, s-a încasat prejudiciul de la executorul judecătoresc Dumitru Braniște în beneficiul său în sumă de 46702,26 de lei.

3. La 01 august 2018, titlul executoriu, emis în baza hotărârii pe dosarul civil nr. 25-98/17, a fost transmis la executare silită.

4. Prin încheierea executorului judecătoresc Cornelia Balan nr. 075-1479/2018 din 13 august 2018, documentul executoriu a fost primit spre executare unde și se află până în prezent fără succes în executare.

5. Conform poliței de asigurare de răspundere civilă generală nr. 0068/16 AG2 din 07 noiembrie 2016, asiguratorul C.A. „Asterra Grup” S.A. a acordat acoperire de asigurare a răspunderii profesionale executorului judecătoresc Dumitru Braniște. Termenul acoperirii de asigurare a fost stabilit de la 07 noiembrie 2016 până la 06 noiembrie 2017. Potrivit poliței nominalizate, obiectul asigurării reprezintă interesele patrimoniale ale executorului judecătoresc, ce țin de răspunderea sa civilă pentru prejudiciul material cauzat terțelor persoane, în rezultatul desfășurării activității sale profesionale, pe parcursul valabilității contractului de asigurare. Limita de asigurare a fost stabilită la suma de 200000 de lei.

6. De asemenea, conform poliței de asigurare de răspundere civilă generală nr. 022/17 din 21 noiembrie 2017, asiguratorul C.A. „Asterra Grup” S.A. a acordat acoperire de asigurare răspunderii profesionale a executorului judecătoresc Dumitru Braniște. Termenul acoperirii de asigurare a fost stabilit de la 21 noiembrie 2017 până la 20 noiembrie 2018. Potrivit poliței

nominalizate, obiectul asigurării reprezintă interesele patrimoniale ale executorului judecătoresc menționat, ce țin de răspunderea sa civilă pentru prejudiciul material cauzat terțelor persoane, în rezultatul desfășurării activității sale profesionale, pe parcursul valabilității contractului de asigurare. Limita de asigurare a fost stabilită la suma de 200000 de lei.

7. Așadar, având în vedere cele enunțate, reclamanta a punctat că, prin hotărârea nr. 25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, s-a constatat prejudiciul în sumă de 46702,26 de lei, adus de executorul judecătoresc Dumitru Braniște intereselor sale. Iar, în perioada stabilirii prejudiciului, executorul judecătoresc Dumitru Braniște se afla sub acoperire de asigurare conform poliței de asigurare de răspundere civilă generală nr. 0068/16 AG2 din 07 noiembrie 2016 și poliței de asigurare de răspundere civilă generală nr. 022/17 din 21 noiembrie 2017, asiguratorul fiind C.A. „Asterra Grup” S.A..

8. Astfel, la 26 ianuarie 2021 a expediat în adresa C.A. „Asterra Grup” S.A. cererea nr. 2/2-21, prin care a solicitat achitarea prejudiciului în sumă de 46702,26 de lei, cauzat de executorul judecătoresc Dumitru Braniște, la care a anexat și actele ce confirmă prejudiciul respectiv.

9. La 17 februarie 2021, prin scrisoarea nr. 1/2-36, C.A. „Asterra Grup” S.A. a refuzat asiguratorului în achitarea prejudiciului cauzat. Iar, la 17 martie 2012, executorul judecătoresc Cornelia Balan a informat-o că documentul executoriu privind încasarea sumei de 46702,26 de lei din contul executorului judecătoresc Dumitru Braniște, ce se află în procedura executorie nr. 075-1479/2018 din 13 august 2018, până în prezent nu a fost executat.

10. Respectiv, în opinia reclamantei, prejudiciul cauzat de executorul Dumitru Braniște, urmează să fie achitat de C.A. „Asterra Grup” S.A., având în vedere că, prin hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, dosarul civil nr.25-98/17 (intrată în vigoare la 22 iunie 2018) s-a stabilit prejudiciul și s-a încasat de la executorul judecătoresc Dumitru Braniște în beneficiul său, suma de 46702,26 de lei, iar în perioada 21 noiembrie 2017 până la 20 noiembrie 2018 executorul judecătoresc Dumitru Braniște se afla sub acoperire de asigurare a activității profesionale conform poliței de asigurare de răspundere civilă generală nr. 022/17 din 21 noiembrie 2017 al asiguratorului C.A. „Asterra Grup” S.A. și prejudiciul cauzat a fost stabilit în perioada de acoperire cu asigurare a activității profesionale a executorului judecătoresc Dumitru Braniște.

11. De altfel, reclamanta a menționat că, în conformitate cu art. 123 din Codul de procedură civilă, este degrevată de probațiune în partea, în care faptele invocate în cererea de chemare în judecată au fost constatate în hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, dosarul civil nr. 25-98/17, intrată în vigoare la 22 iunie 2018. Or, potrivit acestui act

judecătorească, executorul judecătorească Dumitru Braniște a prejudiciat-o cu suma de 46702,26 de lei.

12. În final, ținând cont de cele enunțate, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a solicitat încasarea de la C.A. „Asterra Grup” S.A. a sumei de 46702,26 de lei și a taxei de stat achitate în mărime de 1401,07 lei.

13. Prin hotărârea din 15 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. împotriva C.A. „Asterra Grup” S.A., intervenient accesoriu executorul judecătorească Dumitru Braniște, cu privire la încasarea daunei (f.d. 101, 106-110).

14. La 22 iunie 2022, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii sale de chemare în judecată și încasarea taxei de stat achitate la depunerea apelului în sumă de 1050,80 de lei (f.d. 103-104).

15. Iar, la 22 septembrie 2022, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora (f.d.118-120).

16. Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. și s-a menținut hotărârea din 15 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 125, 126-133).

17. În susținerea deciziei emise, instanța de apel a reținut că este în imposibilitate să se expună asupra încasării sumei de 46702,26 de lei din contul C.A. „Asterra Grup” S.A. în beneficiul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A., or, o eventuală expunere în acest sens ar însemna aprecierea repetată a prejudiciului în baza căruia a fost adoptată hotărârea nr. 25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni.

18. De asemenea, instanța de apel a menționat că, respingând cererea de chemare în judecată, instanța de fond a constatat că, prin hotărârea nr. 25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, s-a dispus admiterea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. împotriva executorului judecătorească Dumitru Braniște și C.A. „Asterra Grup” S.A. privind încasarea sumei, prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată. Totodată, s-a hotărât a încasa din contul executorului judecătorească Dumitru Braniște în beneficiul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a sumei de 45342 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1360,26 de lei, iar în total suma de 46702,26 de lei și, astfel, faptele stabilite prin actele judecătorești nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la

judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane. Ulterior, titlul executoriu emis în baza hotărârii Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni nr. 25-98/17 din 22 mai 2018, a fost transmis spre executare silită executorului judecătoresc și nu este executat până în prezent, iar neexecutarea titlului executoriu pe marginea unei hotărâri irevocabile, nu poate constitui temei pentru a înainta repetat cerere de chemare în judecată către aceiași parte cu aceleași pretenții.

19. La 17 februarie 2023, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A., a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, privind admiterea integrală a cererii sale de chemare în judecată cu încasarea de la C.A. „Asterra Grup” S.A. a sumei de 46702,26 de lei, taxe de stat în mărime de 1401,07 lei, achitată la înaintarea acțiunii, taxei de stat pentru examinarea apelului în sumă de 1050,80 de lei și a taxei de stat pentru examinarea recursului în mărime de 700,53 de lei (f.d. 136-139).

20. În motivarea recursului, recurenta a menționat că instanța de apel la soluționarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material și a interpretat eronat prevederile art. 254 alin. (3) din Codul de procedură civilă. Or, aplicând norma citată, urma să facă referire la o hotărâre judecătorească irevocabilă, prin care s-ar fi dispus încasarea de la C.A. „Asterra Grup” S.A. în beneficiul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a prejudiciului în mărime de 46702,26 de lei. Însă, o astfel de hotărâre nu există.

21. Subsecvent, recurenta a indicat că la 31 decembrie 2022 C.A. „Asterra Grup” S.A. prin ordinul nr. 2761 a achitat suma de 17195,98 de lei, cu titlu de despăgubiri. Or, această sumă a fost încasată ilegal în anul 2017 de către executorul judecătoresc Dumitru Braniște de la O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A.. Respectiv, acest fapt confirmă recunoașterea prejudiciului și obligația de plată.

22. De asemenea, recurenta a susținut că instanța ierarhic inferioară la soluționarea cauzei nu a aplicat corect prevederile art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, or, suma prejudiciului cauzat de executorul judecătoresc Dumitru Braniște a fost stabilită prin hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni, iar asiguratorul C.A. „Asterra Grup” S.A., i-a acordat acoperire de asigurare a răspunderii profesionale. Instanțele ierarhic inferioare la soluționarea cauzei absolut nejustificat au evitat să determine răspunderea asiguratorului C.A. „Asterra Grup” S.A., or, această răspundere este contractuală, obligațională și valabilă.

23. În opinia recurente, soluția instanțelor este viciată grav de omisiune procedurală și materială, or, în cadrul examinării cauzei instanța nu poate să adopte două soluții contradictorii, și anume, încheierea din 05 octombrie 2021 de refuz în încetarea procesului pe motivele prevăzute de art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă, fiind explicat părților că litigiul

în speță nu este între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și aceleași temeuri și hotărârea în aceeași cauză, emisă la fel în raport cu art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă.

24. La 08 iunie 2023, C.A. „Asterra Grup” S.A. a depus referință, solicitând declararea inadmisibilă a recursului O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. depus împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

26. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, art. V, pct.1–9, pct.11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului”.

27. Din sensul normei de drept enunțate, rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A., a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestuia. Totodată, având în vedere că legea procedural civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă recursurile se vor examina conform procedurii de judecare a recursului în vigoare la data depunerii acestora, deoarece după sensul său norma referitoare la temeuri cuprinde și procedura, or, temeuriile nu pot fi separate de procedura de examinare și soluționare, ele fiind un tot întreg organic.

28. Astfel, la momentul examinării prezentului recurs, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

29. Art. 5 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.”

30. Art.123 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.”

31. Art.254 alin.(2) lit.a) și alin.(3) din Codul de procedură civilă:

„Rămîn irevocabile hotărîrile judecătorești:

a) emise în primă instanță, după expirarea termenului de apel, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare;

După ce hotărîrea rămîne irevocabilă, părțile și ceilalți participanți la proces, precum și succesorii lor în drepturi, nu pot înainta o nouă cerere de chemare în judecată cu aceleași pretenții și în același temei, nici să conteste în alt proces faptele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea judecătorească irevocabilă.”

32. Art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

33. Art. 431 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă:

„Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

34. Art. 13 alin. (5¹) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr.64 din 30 martie 2023:

„Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componentă, președintele Curții formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor”.

35. Art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă:

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

36. Art. 432 alin. (1) și (2) lit. a)-d) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01.09.2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”

37. Art. 1 din Legea nr.407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări:
„În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:
asigurare - transfer al unui risc eventual, inclusiv al riscului unei pierderi financiare și/sau al unei pagube materiale, de la asigurat la asigurător, în conformitate cu contractul de asigurare;”

38. Art. 3 lit. c) din Legea nr.407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări:

„Obiectul asigurării îl constituie interesele patrimoniale ce nu contravin legislației Republicii Moldova, corelate cu: răspunderea pe care asiguratul o poartă față de persoanele fizice sau persoanele juridice pentru prejudiciile cauzate lor (asigurarea de răspundere civilă).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

39. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recurenta s-a conformat prevederilor art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, indicat la pct.31, și a depus în termen recursul la 17 februarie 2023. Or, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 17 noiembrie 2022 și expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la 23 ianuarie 2023 (f.d. 134).

40. Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, în coroborare cu normele de drept aplicabile speței, în special a art. 445 alin. (1) lit. c), art. 432 alin. (1), (2) lit. a)-d) din Codul de procedură civilă, enunțate la pct.33-34, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A., de a casa decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a remite cauza la rejudecare în instanța de apel, din motivele ce succed.

41. Din criticile aduse în recursul formulat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție identifică, în esență, dezacordul recurentei O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. cu decizia instanței de apel, prin prisma art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în partea aplicării normelor de drept material în coroborare cu circumstanțele cauzei și emiterea soluției de către instanța ierarhic inferioară, insistând la soluționarea acestui aspect, prin emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii sale.

42. Reiterând esența litigiului, circumstanțele speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, prin cererea de chemare în judecată înaintată, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a solicitat, încasarea de la C.A. „Asterra Grup” S.A. a sumei de 46702,26 de lei – cu titlu de despăgubire de asigurare contra riscului asigurat executorului judecătoresc Branîște Dumitru în caz de cauzare a prejudiciului material terțelor persoane în rezultatul activității sale profesionale; la fel și a taxei de stat achitate în mărime de 1401,07 lei (f.d.2-4).

43. Astfel, materialele cauzei atestă că, prin polița de asigurare de răspundere civilă generală nr.0068/16 AG2 din 07 noiembrie 2016, asiguratorul C.A. „Asterra Grup” S.A. a acordat acoperire de asigurare a răspunderii profesionale executorului judecătoresc Dumitru Braniște. Termenul acoperirii de asigurare a fost stabilit de la 07 noiembrie 2016 până la 06 noiembrie 2017. Potrivit poliței nominalizate, obiectul asigurării reprezintă interesele patrimoniale ale executorului judecătoresc Dumitru Braniște, ce țin de răspunderea sa civilă pentru prejudiciul material cauzat terțelor persoane, în rezultatul desfășurării activității sale profesionale, pe parcursul valabilității contractului de asigurare. Limita de asigurare fiind stabilită la suma de 200000 de lei (f.d. 10).

44. Conform poliței de asigurare de răspundere civilă generală nr.022/17 din 21 noiembrie 2017, asiguratorul C.A. „Asterra Grup” S.A. a acordat acoperire de asigurare a răspunderii profesionale executorului judecătoresc Dumitru Braniște. Termenul acoperirii de asigurare a fost stabilit de la 21 noiembrie 2017 până la 20 noiembrie 2018. Potrivit poliței nominalizate, obiectul asigurării reprezintă interesele patrimoniale ale executorului judecătoresc Dumitru Braniște, ce țin de răspunderea sa civilă pentru prejudiciul material cauzat terțelor persoane, în rezultatul desfășurării activității sale profesionale, pe parcursul valabilității contractului de asigurare. Limita de asigurare a fost stabilită la suma de 200000 de lei (f.d. 11).

45. Prin hotărârea nr.25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. împotriva executorului judecătoresc Dumitru Braniște și C.A. „Asterra Grup” S.A. privind încasarea sumei, prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată;

- s-a încasat din contul executorului judecătoresc Dumitru Braniște în beneficiul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A., în temeiul poliței de asigurare de răspundere civilă generală nr.022/17 din 21 noiembrie 2017 suma de 45342 de lei, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 1360,26 de lei, iar în total suma de 46702,26 de lei (f.d. 7).

46. Prin cererea nr.2/2-21 din 26 ianuarie 2021, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a solicitat C.A. „Asterra Grup” S.A. achitarea prejudiciului în sumă de 46702,26 de lei, cauzat de executorul judecătoresc Dumitru Braniște (f.d. 12).

47. Prin scrisoarea nr. 1/2-36 din 17 februarie 2021, C.A. „Asterra Grup” S.A. a informat O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. despre refuzul asigurătorului în achitarea prejudiciului cauzat (f.d. 13).

48. La 19 martie 2021, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva C.A. „Asterra Grup” S.A., intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dumitru Braniște, prin care a solicitat încasarea de la C.A. „Asterra Grup” S.A. a sumei de 46702,26

de lei, cu titlu de despăgubire de asigurare în baza art. 1 și 3 lit. c) a Legii cu privire la asigurări, și în baza art. 1301 și 1304 Cod civil de până la 01.03.2019, care constituie prejudiciul adus de executorul judecătoresc Dumitru Braniște intereselor sale, constatat prin hotărârea nr.25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătoriai Hîncești, sediul Ialoveni, precum și a taxei de stat achitate în mărime de 1401,07 lei.

49. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii pe care a respins-o integral (f.d. 106-110).

50. Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 17 noiembrie 2022 a respins apelul declarat de către O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. și a menținut hotărârea din 15 iunie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru (f.d. 125, 126-133).

51. Judecând cauza în ordine de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, nu s-a lămurit cu situația de fapt sub toate aspectele, neclarificând toate circumstanțele de fapt și raporturile juridice care au importanță pentru soluționarea cauzei, nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor din dosar, criteriu, care presupune și aplicarea corectă a normelor de drept material.

52. În susținerea concluziei enunțate, analizând legalitatea actului judecătoresc contestat, prin prisma argumentelor și concluziilor invocate de instanța ierarhic inferioară și participanții la proces și reieșind din materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel prematur a stabilit netemeinicia acțiunii O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. pe care a respins-o prin prisma dispozițiilor art.123 alin.(2) și art.254 alin.(2) lit.a) și alin.(3) din Codul de procedură civilă, din motiv că, prin hotărârea nr.25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătoriai Hîncești, sediul Ialoveni, s-a încasat din contul executorului judecătoresc Dumitru Braniște în beneficiul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a sumei de 45342 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1360,26 de lei, iar în total suma de 46702,26 de lei.

53. Astfel, instanța ierarhic inferioară a reținut că neexecutarea titlului executoriu emis pe marginea unei hotărâri irevocabile, la caz, a hotărârii nr.25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătoriai Hîncești, sediul Ialoveni, prin care s-a încasat din contul executorului judecătoresc Dumitru Braniște în beneficiul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a sumei de 46702,26 de lei, nu poate constitui temei pentru a înainta repetat cerere de chemare în judecată către aceiași parte cu aceleași pretenții.

54. La acest capitol, instanța de recurs notează că art. 123 din Codul de procedură civilă este un instrument procedural crucial, care contribuie la simplificarea și accelerarea proceselor civile, însă dispozițiile căruia

urmează a fi aplicat cu prudență de către judecători, având grijă să respecte drepturile fundamentale ale părților și principiile de drept procesual.

55. Alin. (2) al art. 123 din Codul de procedură civilă, reflectă principiul autorității de lucru judecat, conform căruia faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior nu mai trebuie dovedite din nou și nici nu pot fi contestate în cadrul unui alt proces la care participă aceleași părți. Acest principiu urmărește să prevină litigiile repetate, să asigure stabilitatea juridică și să eficientizeze procedura judiciară, consolidând astfel încrederea în sistemul judiciar.

56. Totodată, autoritatea lucrului judecat vizează ordinea publică și are drept scop înlăturarea contradicțiilor judecătorești, care ar slăbi respectul datorat justiției și ar micșora încrederea și demnitatea de care trebuie să se bucure în stat puterea judecătorească, cât și necesitatea de a se pune capăt contestațiilor dintre justițiabili care, prin posibilitatea de a reveni mereu înaintea justiției, ar arunca cea mai mare incertitudine în tranzacțiile juridice.

57. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că, instanțele sunt obligate să țină cont de constatările de fapt din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Omului (*hotărârea în cauza Roșca contra Republicii Moldova din 22 martie 2005*).

58. De altfel, pentru ca acest principiu să se aplice, hotărârea judecătorească trebuie să fie irevocabilă, adică să nu mai poată fi supusă căilor de atac ordinare. De asemenea, se aplică exclusiv între aceleași părți implicate în procesul anterior sau succesorii acestora și doar în privința faptelor stabilite în cadrul acelei cauze. Hotărârile nu pot produce efecte asupra unor terțe persoane care nu au fost părți în proces.

59. Efectele autorității de lucru judecat **includ obligativitatea faptelor stabilite**, care sunt considerate dovedite din oficiu de către instanță, și interzicerea redeschiderii lor, asigurând astfel consecvența și evitând contradicțiile între hotărâri.

60. Aici, instanța de recurs accentuează că autoritatea de lucru judecat se aplică doar faptelor stabilite, nu și opiniilor juridice ale instanței, și nu poate împiedica terții să conteste situațiile care le afectează drepturile. De asemenea, există posibilitatea revizuirii hotărârilor irevocabile în situații excepționale, cum ar fi descoperirea unor probe noi sau în caz de fraudă procesuală.

61. Această reglementare contribuie la stabilitatea și eficiența proceselor civile, însă aplicarea sa trebuie să fie echilibrată, astfel încât să nu încalce alte principii fundamentale, cum ar fi dreptul la apărare sau accesul la justiție. Faptele stabilite printr-o hotărâre irevocabilă dobândesc o autoritate certă,

însă este important ca această autoritate să fie utilizată în mod judicios, pentru a proteja atât părțile implicate, cât și integritatea sistemului juridic.

62. În context, în interpretarea logico-juridică a dispozițiilor art. 123 alin.(2) al Codului de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că principiul autorității lucrului judecat împiedică nu numai judecarea din nou a unui proces terminat, având același obiect, aceeași cauză și purtat între aceleași părți, chiar cu poziția procesuală inversată, ci și contrazicerile dintre două hotărâri judecătorești, în sensul că drepturile recunoscute unei părți printr-o hotărâre definitivă să nu fie contrazise printr-o altă hotărâre ulterioară, pronunțată într-un alt proces.

63. Din aceste considerente, existența unei hotărâri judecătorești poate fi invocată în cadrul unui alt proces, ca autoritate de lucru judecat, atunci când se invocă exclusivitatea hotărârii, sau ca puterea de lucru judecat, când se invocă obligativitatea sa, fără ca în cel de-al doilea proces să fie aceleași părți, să se discute același obiect și aceeași cauză. Deci, pentru a se invoca obligativitatea unei hotărâri judecătorești irevocabile privind soluționarea unei probleme juridice nu este necesară existența triplei identități de părți, cauză și obiect, ci este necesară doar probarea identității între problema soluționată irevocabil și problema dedusă judecării, instanța de judecată fiind ținută să pronunțe aceeași soluție, deoarece, în caz contrar, s-ar ajunge la situația încălcării componentei *res judicata* a puterii de lucru judecat.

64. La caz, Completul de judecată reține că esențial, în vederea excluderii aceleiași soluții cu referire la cazul anterior deja examinat, este necesar de stabilit faptele care sunt considerate dovedite în cadrul litigiului precedent, și pentru care există interdicția redeschiderii.

65. Vizualizând hotărârea nr.25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, pentru care instanța ierarhic inferioară a conchis asupra aplicabilității dispozițiilor art. 123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată nu reține că această hotărâre denotă un conținut anume în ce privește împrejurările faptice stabilite de instanță pentru care a urmat respectiva soluție de încasare din contul executorului judecătoresc Braniște Dumitru în beneficiul SA "Corporația de Finanțare Rurală" a sumei de 46702,26 lei; nu este clar nici obiectul de examinare prin prima normelor de drept material aplicate și circumstanțelor de fapt stabilite; nu este clară nici soluția luată de judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, la data de 22.05.2018 cu referire la SA "Asterra Grup", odată ce a indentificat în dispozitiv, că împotriva acesteia, OCN "Corporația de Finanțare Rurală" SA a înaintat anumite pretenții.

66. La rândul său, instanța de apel, în conținutul deciziei adoptate la 17.11.2022 nu a identificat, nu a stabilit și nu a reținut care sînt acele împrejurări faptice care exclud rejudecarea cauzei la acțiunea OCN "Corporația de Finanțare Rurală" SA împotriva SA "Asterra Grup" de încasare a despăgubirii de asigurare în baza normelor de drept material cu

privire la asigurări. Or, instanța de apel urma inițial să stabilească cu exactitate faptele acțiunii soluționate prin hotărârea nr.25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, iar apoi să le rețină fără judecată, în prezentul litigiu, fapt ce din actul judiciar contestat nu rezultă.

67. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Curtea de Apel Chișinău prematur a conchis asupra aplicării la caz a dispozițiilor art. 123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, or, din conținutul acestuia nu rezultă ca instanța de apel să fi analizat faptele și circumstanțele stabilite, precum și obiectul care a fost soluționat anterior, prin hotărârea nr.25-98/17 din 22 mai 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, ceea ce denotă examinarea superficială a cauzei de către instanța ierarhic inferioară.

68. În consecință, instanța de recurs apreciază drept superficiale și expuse sub un aspect general concluziile instanței de apel privind respingerea cererii de chemare în judecată depuse de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A., din motiv că aceasta nu a examinat în fond cauza - în ansamblul tuturor împrejurărilor sale de fapt și de drept, cu toate că în virtutea caracterului devolutiv al apelului, urma să rejudece fondul cauzei sub toate aspectele pretențiilor O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A.

69. Având în vedere cele enunțate, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a dat o apreciere multiaspectuală și completă tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, motiv din care pripit a emis decizia de respingere a pretențiilor O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A.

70. Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că cele menționate mai sus nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, participanții la proces, trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiasvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

71. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că corectarea erorii instanței de apel la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A., de a casa decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

72. Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele

Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125).

73. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 445 alin. (1) lit. c), alin. (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni.

Casează integral decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și restituie cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dumitru Braniște, cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă